

ТАНИЛЦУУЛГА

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийн төслийн тухай

Монгол Улсын гадаад харилцаа өргөжин хөгжихийн хирээр иргэдийн гадаадад суралцах, ажиллах болон бизнес, аялалын чиглэлээр харилцах зорчих явдал нэмэгдэж байгааг харгалзан монголчууд ихээр зорчиж, амьдарч ажил хөдөлмөр эрхэлдэг улс орнуудтай эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай гэрээ хэлэлцээр байгуулах асуудалд тус яамнаас анхаарал хандуулан ажиллаж байна.

“Цагдаагийн байгууллагын хамтын ажиллагааны тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Чех Улс хоорондын хэлэлцээр”-ийг байгуулах саналыг анх чехийн талаас гаргаж хэлэлцээрийн төслийг ирүүлсэн бөгөөд манай талаас өөрийн саналыг хүргүүлж хамтран ажилласнаар Талууд хэлэлцээрийн төслийг эцэслэн тохироод байна.

Энэхүү хэлэлцээрийн төсөл нь 5 хэсэг, 29 зүйл, хавсралтаас бүрдэж байгаа бөгөөд 1 дүгээр хэсэгт хэлэлцээрийн гол зорилго, талуудын хамтран тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх зохион байгуулалттай гэмт хэргийн төрөл, хэлбэрийг тусгайлан авч үзсэн бол 2 дугаар хэсэгт хамтын ажиллагааны чиглэл, тэр дундаа талуудын эрх бүхий байгууллагууд гэмт хэрэг үйлдсэн зохион байгуулагч, тэдгээрийн холбоо хамаарал, бүтэц, гэмт хэрэг үйлдэхдээ ашигласан арга техник, мөн террорист бүлэглэл, тэдгээрийн үйлдсэн гэмт хэрэг, цогцост шүүх шинжилгээний байгууллагаас хийсэн үзлэг, шинжилгээний дүгнэлт, криминологийн судалгаа, мөрдөн шалгах ажиллагааны арга тактик, түүнчлэн талуудын нутаг дэвсгэрт хилээр нэвтрэхдээ ашигласан бичиг баримт, оршин байгаа газар гэх зэрэг мэдээлэл, цагдаагийн байгууллагын бүртгэл, мэдээллийн сангийн мэдээллийг харилцан солилцохоос гадна талуудын хамтын ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, зөвлөгөө өгч ажиллах чиг үүрэг бүхий офицер, зөвлөх гэх мэргэжилтнүүдийг харилцан илгээхтэй холбоотой харилцааг зохицуулсан.

Мөн талууд сургалтын чиглэлээр хамтран ажиллах буюу хамтарсан сургалт, семинар, дадлага, сургуулилалт, хэлний сургалт зохион байгуулах, мэргэжилтнүүдийг сургах ба үүнд тодорхой ажилтныг томилон оролцуулах, сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг боловсруулахад шинжээчдийг харилцан оролцуулах, дадлага, сургуулилалтад ажиглагчдыг оролцуулах зэрэг асуудлыг тусгасан.

Хэлэлцээрийн төслийн 3 дугаар хэсэгт хамтын ажиллагааны тусгай хэлбэрүүд буюу тусгай хамгаалалт шаардагдах аливаа этгээдийг хамгаалах, тээвэрлэх, хилээр нэвтрүүлэх, уг этгээдэд холбогдох бүхий л төрлийн мэдээллийг харилцан солилцох, түүнчлэн талууд “Гамшгийн үеийн хохирогчийг тодорхойлох баг”-ийг томилох замаар тодорхой төрлийн ажиллагааг гүйцэтгүүлэхээр хэлэлцэн тохирогч нөгөө талын нутаг дэвсгэрт илгээх асуудлыг тусгасан.

Хэлэлцээрийн төслийн 4 дүгээр хэсэгт талууд хувийн мэдээллийг авахаар нөгөө талдаа хүсэлт гаргах, хүсэлтийн дагуу мэдээллийг шилжүүлэх, мэдээллийг хүлээн авсан талын мэдээллийг бүртгэх, ашиглах, хамгаалах устгах арга хэлбэрийг тодорхойлсон.

Хэлэлцээрийн төслийн 5 дугаар хэсэгт хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхэд ашиглах хэл, хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх, хэрэглэхтэй холбоотой маргаан гарсан тохиолдолд түүнийг шийдвэрлэх арга зам, хэлэлцээрийг дуусгавар болгохтой холбоотой харилцааг зохицуулсан бөгөөд хавсралт хэсэгт талуудын дотоодын хууль тогтоомжийн дагуу тогтоосон нууцын ангилал, зэрэглэлийг дүйцүүлэн заасан ба талууд харилцан мэдээлэл солилцохдоо энэхүү хавсралтад заасан нууцын зэрэглэлийг илэрхийлсэн тэмдэглэгээг хэрэглэх тухай асуудлыг тусгалаа.

Уг хэлэлцээрийг байгуулснаар зохион байгуулалттай гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлэх, гэмт хэргийн зохион байгуулагчийг олж тогтоох чиглэлд талуудын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэн бэхжүүлэх, олон нийтийн аюулгүй байдал, хэв журам зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлд хоёр улсын эрх бүхий байгууллагууд өөр хоорондоо шууд харилцаж, түргэн шуурхай хамтран ажиллах боломжтой болно.

Энэхүү хэлэлцээрээр эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах шатанд хоёр улсын цагдаагийн байгууллагын мөрдөгчид эрх зүйн туслалцааны хүсэлт гаргах замаар гэрч, шинжээч, сэжигтэн, яллагдагч болон бусад этгээдээс тайлбар, мэдүүлэг авахаас гадна талууд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны нууцад хамаарах баримт бичиг, мэдээлэл, нотлох баримтыг харилцан солилцох харилцааг зохицуулсан.

Түүнчлэн хэлэлцээрийн дагуу талуудын эрх бүхий байгууллагуудын алба хаагчид хэлэлцэн тохирогч нөгөө улсын нутаг дэвсгэрт ажиллагаа гүйцэтгэх, ингэхдээ өөрсдийн биедээ авч ирсэн галт зэвсэг, сум, бусад тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, агаарын хөлөг, албаны нохой, уналга морь зэргийг ашиглах боломжтой ба талуудын эрх бүхий байгууллагууд “Гамшгийн үеийн хохирогчийг тодорхойлох баг”-ийг нөгөө улсын нутаг дэвсгэрт харилцан томилох замаар тодорхой төрлийн ажиллагааг гүйцэтгэхтэй холбогдох харилцааг мөн зохицуулсан.

Бүгд Найрамдах Чех Улсын эрх бүхий байгууллагаас 2020-2024 онд эрүүгийн хэрэгт эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх хүсэлтийн хүрээнд айлын талаас нийт 7 эрх зүйн туслалцааны хүсэлт (2020 онд 1, 2021 онд 1, 2022 онд 2, 2023 онд 2, 2024 онд 1)-ийг тус яаманд ирүүлснийг холбогдох байгууллагад уламжилж, хүсэлтийн гүйцэтгэлийн хариуг тус улсын Хууль зүйн яаманд хүргүүлж байсан.

Одоогийн байдлаар БНЧУ-д танхай, хүчин, хулгайн хэргээр 4 иргэн ял эдэлж байгаа бол 2024 онд оршин суух зөвшөөрөлгүй улмаас 51 иргэн саатуулагдан шалгагдсан бөгөөд 2 иргэн гэмт хэргийн хохирогч болсон статистик мэдээлэл байна.

Энэхүү хэлэлцээрийн төсөл нь Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.4-т заасан Улсын Их Хурал заавал соёрхон батлах гэрээнд хамаарч байгаа бөгөөд уг хэлэлцээрийн төслийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн дэмжээд Улсын Их Хурлын холбогдох Байнгын хороодтой зөвшилцөхөөр шийдвэрлэсэн болно.

Улсын Их Хурлын холбогдох Байнгын хороо дэмжсэн тохиолдолд Ерөнхий сайдын захирамжаар хэлэлцээрт гарын үсэг зурах эрхийг Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдад олгоно.